Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

Taller Participatiu Fase III
el Pla Hidrològic de les Illes Balears
zona Mallorca Nord-Est

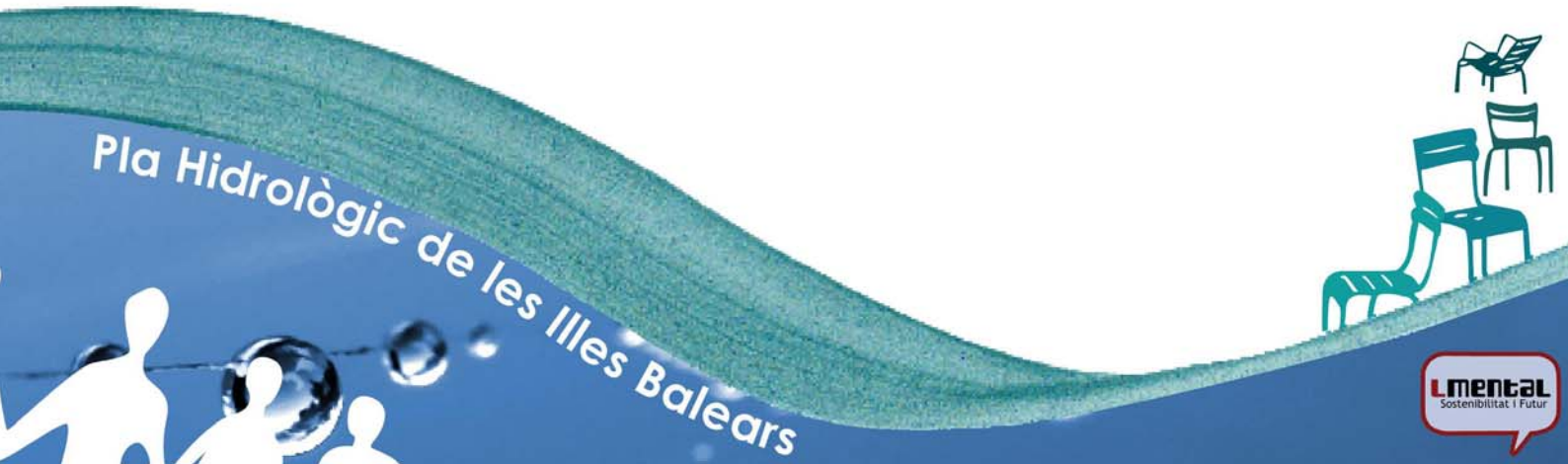

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU
DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA MALLORCA NORD-EST
Celebrat en Alcúdia, Mallorca
23 d'octubre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció General de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Périz (Direcció General de Recursos Hídrics)

Col·labora en la gestió d'espai

Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcúdia

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS **4**

ASSISTENTS **6**

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III **8**

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA **8**

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER **9**

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA 9

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC 10

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ 12

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES 16

RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA ZONA NORDEST **20**

APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ 20

APORTACIONS I COMENTARIS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES 21

GALERIA FOTOGRÀFICA **23**

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, http://dma.caib.es, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials de la zona Nord-est de Mallorca:

> Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del medi ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadors, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Roja, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisis i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar a la pàgina web.

Per fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre el començament del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa concret de la zona Mallorca Nord-est, enviat el 14 d'octubre.
- Cridades telefòniques per comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.
- Mailing recordatori: tercer mail enviat el 22 d'octubre, un dia abans de la realització de la jornada.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 34 agents socials van confirmar la seva assistència, participant finalment 24, la composició de la qual es detalla a continuació:

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Joan Miquel	Batle Vidal	ABADAS	President
Toni	Cerdà Cerdà	ACASA (Aguas Canalitzades Alcúdia SA)	President
Joan	Cantallops Socias	Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental	Supervisor Local Explotació EDAR
Dolores	Rios Rodriguez	Agrupació Hotelera d'Alcúdia	
Peter	Enge	Agua vida Artà	Gerent
Ana Maria	Palmer Caubet	Ajuntament d'Alcúdia	Técnica de l'Àrea de Medi Ambient
Margalida	Jaume Villalonga	Ajuntament d'Alcúdia	Regidora de Medi Ambient, Patrimoni i Política lingüística
Pilar	Silvente González	Ajuntament d'Alcúdia - EMSA, SA	Biòloga
Bartomeu	Moragues Tauler	Ajuntament de Muro	Tècnic de Medi Ambient
Joan	Martorell Fuster	Ajuntament de Sa Pobla	Tècnic de Medi Ambient
Antoni	Nadal Luis	Ajuntament de Santa Margalida	Tècnic Medi Ambient
Alexandre	Fuster McAlpine	Ajuntament de Son Servera	Tècnic
Esperança	Mercadal i Trobat	Associació d'Empreses i Professionals de Sondejos i Perforacions	Vocal
Maria Antònia	Bennassar Carrillo	Associació d'Empreses i Professionals de Sondejos i Perforacions	Presidenta
Jose Ignacio	Arroyo Cabeza	Autoritat Portuària de Baleares	Cap de divisió de planificació
Josep	Cerdà i Mulet	Carpeix Pollença S.A.T.	Director Tècnic Veterinari
Jaume	Ramón Nadal	Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica	Tècnic inspector
Marc	Ayats Plana	Creu Roja a les Illes Balears	Referent de Medi Ambient
Tomàs	Bosch Llull	Direcció General de Pesca	Biòleg
Alfredo	Barón Périz	Direcció General de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi Ambient)	Cap del servei de estudis i planificació
Gabriel	Cantarellas Socías	FUSOSA (Fuente de Son San Juan S.A.)	Gerent
Margalida	Prats Ferrer	IES Berenguer d'Anoia	Coordinadora de la Comissió mediambiental
Martí	Amengual Mascaró	L'Eresta SL	Administrador
Wendy	Toneman	Mallorca Pro Dive	Gerent centro de busseig
Andreu	Amengual Herranz	Parc Natural de la Península de Llevant	Tècnic
Maria Antònia	Sastre	Parc Natural de la Península de Llevant	Directora
Manuel	Espinosa Galán	Particular	Llic. en Informàtica i en Geografia

Miquel	Fiol Moragues	Particular	Ingeniero Agrónomo
Maties	Rebassa Beltran	PN Albufera Mallorca	Director
Guiem	Capllonch Ensenyat	Port Cala Rajada	Tècnic
Carolina	Encinas Redondo	Reserva Natural de S'Albufereta de Pollença	Directora
Damià	Mascaró Grimalt	Unió de Pagesos de Mallorca	Tècnic
Antoni Ramón	Calafell Freriks	Universitat de les Illes Balears	Investigador
Bárbara	Sureda Caparrós	Universitat de les Illes Balears	Investigadora
Maria	Marquès Ferriol	Universitat de les Illes Balears	Investigadora

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització per part dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisis, precedit per una primera presentació, per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial
    - Presentació del Pla de Participació Pública
    - Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja (2 hores dedicades al menjar), per procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès, i continuar aprofundint en la seva anàlisi, posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

Presentació de la sessió i del Pla de Participació Pública

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web http://dma.caib.es, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 5 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisis del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esborrany i enviar les observacions i al·legacions.

Presentació de l'esborrany del Pla Hidrològic

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- Actualment hi ha una sèrie d'estudis pendents i treballs en marxa, com l'**estimació de les superfícies de regadiu mitjançant teledetecció espacial**. La seva finalitat és l'estimació de les superfícies en regadiu, a fi de conèixer la demanda d'aigua del sector en el territori insular, els treballs en curs poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB.
- Dels programes d'actuació i infraestructures, destaca a nivell d'inversió la **depuració**, que planteja un pla integral per millorar la capacitat i la qualitat de les aigües depurades, incorporant el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental, cofinançat pel ministeri i el cànon de sanejament. No obstant això existeix un debat interessant sobre la necessitat dels processos de tractament terciari en el 100% dels casos, quan el mar és capaç de rebre un bon secundari.
- També destaca per assignació pressupostària els projectes de **reutilització d'aigües regenerades per a regadiu**, projectes plantejats per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta d'un projecte conflictiu que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia.
- La **Gestió de la Demanda** és el germà pobre, plantejant la millora de les xarxes en alta, i del sistema de distribució, comptadors i dispositius d'estalvi.
- Hi ha una sèrie d'aspectes que és convenient regular-los a través de **Normativa, especialment la contaminació dels aqüífers per nitrats**, aquesta normativa, actualment en redacció, abastarà les tres fonts de contaminació i cada administració competent haurà d'assumir les seves responsabilitats, s'haurà de regular i controlar la contaminació difusa per les males pràctiques agrícoles i ramaderes (Conselleria d'Agricultura), les

pèrdues en les xarxes de clavegueram (entitats municipals) i el mal funcionament de les EDAR's (la DGRH i l'ABAQUA).

- A part de les aigües continentals, s'ha de procurar també pel bon estat ecològic de les aigües costaneres. Com novetat metodològica, la DGRH s'està plantejant la consideració de les **aigües costaneres com a recurs**, per tractar-se del mitjà que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a una major protecció. Hi ha estudis sobre el valor econòmic de l'aigua costanera desenvolupat per l'equip de Toni Riera, que poden ajudar en aquesta direcció.
- Els temes d'**educació i formació** són també considerats, en el programa de Conservació i estalvi d'aigua, es plantegen seminaris a Empreses i Ajuntaments, auditories en grans consumidors, campanyes per a sectors específics i en escoles. La DGRH va realitzar un material d'ecoauditories en els centres escolars.

Anàlisi i observacions a la caracterització de la demarcació

S'estableixen 4 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB. Amb els agents socials vinculats al medi marí i franja litoral es conforma un grup específic per a l'anàlisi dels aspectes que afecten a les masses d'aigua costaneres.

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- 2 exemplars per grup de la Guia de Divulgació del PHIB.
- 1 una fitxa guia per realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de las masses de aigua de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	**CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH**
Masses d'Aigua Subterrànies (MAS)	- Concretar si les fonts de capçalera, deus i mines d'aigua en les zones de muntanya, són considerades com MAS.	- Les fonts de capçalera que alimenten un torrent formen part de la MAS, això ocorre en la part occidental de la illa de Mallorca, on les MAS probablement sofreixin una reagrupació. La delimitació per MAS cobreix tot el territori, excepte zones de no-massa que són zones impermeables.
Torrents	- Consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, en els trams Font de s'Ull de S'aigua a Cala d'Estellencs (Estellencs) i el tram del Torrent de Banyalbufar a la Cala de Banyalbufar, ambdós trams duen	- La consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, es passarà a revisar per l'equip d'Isabel Pardo. - Respecte a l'origen del Torrent de Sant Miquel, en primer lloc, es tracta d'un torrent que duu aigua una mitjana de 49

	aigua circulant procedent de font i més del 30% dels dies de l'any. - Taula pàg. 31, on apareix la condició del Torrent de Sant Miquel, figura origen depuradora, però també hauria de figurar natural (Fonts Ufanes).	dies a l'any, i per tant no hauria de ser considerat a l'efecte de DMA. El lloc d'aforament és el pont de ferro, segons la DGRH en aquest tram ja és Albufera i les analítiques surten malament, per tant a l'efecte de gestionar aquest tram, és vàlida la definició de l'origen com depuradora.
Zones humides	- Diferenciar i/o clarificar les zones de transició i zones humides.	- A l'efecte de DMA, les zones de transició serien els estuaris, en el cas de les Balears, només podria considerar-se el torrent de Santa Eulàlia. No obstant això s'han considerat les zones humides costaneres com zones de transició, amb el que totes les aigües de transició estan en el llistat de Zones Humides, però no totes les Zones Humides són aigües de transició.
Basses temporals	- Criteris seguits per catalogar les basses temporals.	- El catàleg ha estat realitzat per Vicenç Forteza, i els criteris considerats són la presència d'endemismes, espècies interessants, que permeti la vida d'altres elements, criteris científic-biològics.
Masses d'aigua costaneres	- Seria convenient considerar les aigües portuàries i la zona de la desembocadura de l'Albufera de Mallorca "L'Oberta" (Muro), com masses d'aigua independents de la massa Dt.-7/CW/M3, perquè es tracta d'aigües, que en determinats moments són aigües molt modificades, i per tant les actuacions i mesures que s'hagin d'adoptar seran diferents.	- Es realitzarà una subdivisió de les Masses d'aigua de Pollença i badia de Palma.
Zones sensibles	- En la pàg. 207 no figura el paratge natural de la Serra Tramuntana. - En la pàg. 209 no apareixen algunes zones humides com la Gola (Pt. de Pollença), tampoc el Prat del port d'Andratx. - En l'apartat 4.7, no fa cap esment del Monument Natural dels Font Ufanes, que és una font intermitent de capçalera.	- A revisar. - Es revisaran les zones humides. En concret, la d'Es Prat no es va incloure expressament, però a pesar d'això es podria incloure parcialment revisant-lo històricament i estudiant la viabilitat de la seva recuperació.

Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	**CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH**
Usos i demandes actuals	- La pressió antròpica és per tota la superfície insular sense excepció. - Realitzar una gran reforma en les depuradores, perquè depurin bé l'aigua abans de fer grans infraestructures de canalització d'aigües regenerades, ja que al final ningú la utilitzaria si no està bé depurada. - L'ús de 0,3 hm3 com consum d'aigua procedent d'aqüífer per a reg de camps de golf, sembla infravalorat. En qualsevol cas és interessant conèixer com s'han realitzat els càlculs. - En les prioritats d'ús, en situació de sequera, la neteja de carrers hauria de ser amb aigua regenerada. - Contemplar les dessaladores d'hotels.	- Aparentment sembla que la pressió antròpica és general, però és cert que existeix un gradient i hi ha zones com la Serra Tramuntana que es troba amb índexs de pressió baixos. - La gran conducció, de 500 milions € infraestructures de regadiu per al reg amb aigües regenerades només tindria justificació des de la perspectiva de la DMA, en el cas de substitució de recursos i sempre que hagués superat l'anàlisi cost-eficàcia. - Respecte als camps de golf, la gran majoria tenen concessions d'aigües depurades, excepte els quals tenien concessions anteriors, per tant els càlculs s'han realitzat considerant que es compleixi la llei. - L'aigua depurada duu una càrrega de sediments, l'opció d'emprar les aigües per als diferents usos ha d'estar regulat per la llei. - Les depuradores privades no estan contemplades. Estan contemplades a través dels permisos, doncs per a la instal·lació de dessaladores privades, s'ha de demanar permís, i el control d'abocaments hauria de ser regulat per ordenances municipals.
Pressions sobre torrents	Torrents del pla i de muntanya també afectats per pressió orgànica puntual, per abocaments d'aigües residuals d'habitatges unifamiliars: - Pressions en el torrent d'Andratx: abocat depuradora, usos agrícoles i canalització. - Torrent N79. Estellencs, pressions per usos agrícoles (ramaderia, fertilització i pesticides). - Torrent Banyalbufar, pressions per usos agrícoles, canalitzacions i abocaments d'habitatges unifamiliars. - Torrent de Sant Jordi A089, pressions abocats de depuradora, usos agrícoles.	- Segons l'oficina del cadastre, hi ha al voltant d'uns 50.000 habitatges unifamiliars aïllades amb fosses sèptiques o pous negres. Aquesta pressió es tindrà en compte, sobretot com pressió per a les aigües subterrànies.

	- Torrent de Lluc, pressió per depuradora del monestir de Lluc.	
Pressions sobre zones humides	- En l'Albufera de Mallorca no figura com pressió: o el turisme, o la contaminació difusa o i de la depuradora, o ni la introducció d'animals al·lòctons, com ciprínids (carpa).	- A revisar.
Síntesis de pressions en aigües costaneres	- Sembla estrany que cap massa d'aigua costanera estigui afectada per "pressió per pesca". - Cap pressió recull la destrucció del fons marí. Seria interessant que hagués sistemes de detecció de l'impacte (un indicador encara que sigui de tipus qualitatiu).	- Respecte a la pressió per pesca, aquesta no ha estat inclòs per excedir de les competències de la Direcció general (igual que el tràfic marítim). Es podria incloure com recomanació per a l'administració competent. - Quant a la destrucció del fons, la pesca d'arrossegament és il·legal a menys de 50 m., per tant la recomanació és d'intensificar la vigilància i el control dels arrossegadors i ja està com objectiu.

Estado de las masses d'aigua i xarxes de control de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	**CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH**
MAS	- Delimitar les zones sensibles.	
Masses d'aigua costaneres	- Resulta sorprenent que l'estat ecològic de la mas MA 14/CW-M3, que correspon a la Reserva Marina de Badia de Palma (entre Cap Enderrocat i Cap Regana), aparegui com deficient, es pot suposar que es deu a la proximitat amb la Massa MA 15/CW-M3, on hi ha molts abocaments de depuradores, etc.	- L'estat ecològic de la massa d'aigua ve determinat pel pitjor estat observat en els diferents estudis (biota bentònica, posidònia, físic-químic i clorofil·la a). Com es comenta en la Massa MA14/CW-M3 la clorofil·la a com indicador de la biomassa del fitoplàncton dona deficient. No obstant això es revisarà i estem a l'espera dels resultats d'una segona campanya per confirmar els resultats.

Objectius ambientals per a les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	**CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH**
MAS	- No s'hauria de plantejar cap MAS com excepcionable, donada la intercomunicació de tots els aqüífers i entenent aquestes zones com reservoris.	- Cal procurar tenir les menys zones excepcionables, no obstant això es donen casos on les condicions naturals impedeixen arribar als objectius ambientals o els costos per aconseguir-los serien desproporcionats, aquests casos han de ser justificats degudament, com són el cas de MAS Sa Pobla, que la contaminació per nitrats no permet arribar a els objectius per al 2027, o en MAS Sant Jordi, a causa dels clorurs. - Igualment s'estableixen mesures i objectius per a estabilitzar nivells i reduir la contaminació fonamentalment per nitrats.

Anàlisi i observacions al programa d'actuacions i infraestructures

Programa d'actuació Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	**CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH**
Millora de la informació hidrogeològica	- Considerar un estudi per reduir a llarg termini la dependència energètica del PHIB (energia per a extracció d'aigua del subsòl, per a la dessalació, per a les bombes d'impulsió, etc.). - Es proposa la realització d'un estudi d'erosió de sòls i cabals de conques hidrogràfiques, disminució de la infiltració per pèrdua de sòls i risc d'augment de cabals.	- A nivell energètic, el consum de la dessalació és un 2-3%, i el consum de la dessalació ha anat baixant de 11 a 11 fins a 3,5 KW/m3 i podria arribar a 2,5 KW/m3. - Mitjançant els models matemàtics i els models de gestió, estem ja en un nivell alt d'intentar afinar el funcionament hidrològic.
Protecció i qualitat de las aigües	- No s'ha considerat la càrrega microbiològica com contaminant, (*coliformes fecals). - Es proposa l'estudi en la	- La càrrega microbiana s'ha obviat perquè resulta un problema menor enfront del tema de nutrients.

	tecnologia de vàter sec, per a habitatges aïllats com sistema de sanejament amb cost zero d'aigua. - L'anàlisi de pressions podria ampliar-se al soterrament de cadàvers d'animals, o les pressions de les gasolineres. - Respecte als abocaments s'hauria de considerar també els incontrolats.	
Conservació i estalvi aigua	- Molt adequat que hagi una conscienciació i sensibilització. - Hi ha actuacions que estan subjectes a la voluntat dels usuaris, per això és convenient, però que també es reguli a través de legislació, per exemple en hotels establir obligatorietat d'usar vegetació mediterrània en les zones enjardinades. - Campanya de sensibilització específica per fomentar l'ús d'aigua regenerada per a regs de jardins i neteja de carrers. - Ampliació de les actuacions del "Manual d'Estratègia de Comunicació", en aspectes com la formació dels professionals que es dediquin a jardineria, neteja de carrers tant des del sector públic, com privat.	- Hi ha un estudi sobre un manual de xerojardinería que la DGRH havia encarregat i està pendent de lliurar. - El problema amb la normativa, que intenta desglossar els temes per sectors, serà el tema competencial. S'inclourà la prohibició del reg de gespa.
Emergència i sequera	- Els pobles que poden necessitar aqüífers, com s'incorporen?	- Totes les poblacions de més de 20.000 habitants tenen l'obligació d'elaborar un pla de sequera, i en la normativa apareixeran els municipis que tenen aquesta obligació. - Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma.

Programa d'infraestructures Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONES DE LOS GRUPOS DE ANÁLSIS	**CONTESTACIÓN MOTIVADA DE LA DGRH**
Interconnexió d'infraestructures	- Sembla excessiu el nombre i dimensió d'interconnexions. Seria més interessant la interconnexió de zones pròximes, en lloc d'una interconnexió a nivell d'illa, estalviant energia, aigua, costos i manteniment de les infraestructures.	
Sanejament i depuració	- Fosses sèptiques. Afegir altres sistemes a part de la digestió aeròbica (cost energètic), com podria ser la anaeròbica (el problema és la profunditat). - Depuradores que aboquen en zones sensibles, se suggereix que aboquin en una llacuna artificial, i del terciari a una zona humida filtradora. - A més de fer xarxes separatives, reutilització de pluvials. - Incloure el control exhaustiu de la xarxa de clavegueram (per part dels ajuntaments) i manteniment de tots els seus elements.	- En habitatges aïllats amb certes condicions i com alternativa es pot plantejar llacunes i digestió anaeròbia. - Per a la reutilització de pluvials són necessaris uns passos previs: tancs de tempesta, xarxes separatives de pluvials i residuals i finalment infraestructures per a la seva reutilització.
Reutilització	- S'hauria d'incentivar l'ús d'aigües grises en els establiments turístics. - Els projectes de noves actuacions en reutilització són excessius, els quatre eixos proposats, tant en la seva extensió, cost de les infraestructures, manteniment, no es justifiquen amb la demanda actual d'aigua per a reg, ni a les previsions de la futura. - A part s'ha de valorar l'impacte ambiental de les basses d'emmagatzematge. - Resulta més convenient donar prioritat a petites infraestructures d'àmbit local,	- La reutilització d'aigües grises planteja algun problema amb la Conselleria de Sanitat, a l'efecte d'assegurar la desinfecció per a l'ús de les aigües en blocs d'apartaments o sector hoteler. De moment no es pot plantejar. - En referència a les grans infraestructures per a reg amb aigües regenerades, plantejats per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que no proposen la substitució de recursos va a ser difícil que resisteixin l'anàlisi cost-eficàcia, ni l'avaluació ambiental estratègica. El pressupost ja està compromès, així que s'intentarà traspassar els diners a altres coses.

	sempre que fossin viables, en lloc d'infraestructures grans i costoses.	
Gestió de la demanda	- Mecanismes de penalització d'un ús abusiu de l'aigua, en funció d'uns valors prèviament establerts. - Augmentar el pressupost per a xarxes de distribució, de clavegueram, separació de xarxes i utilització de pluvials.	- Mecanisme de penalització: tarifes progressives, actualment hi ha en tramitació un Decret de Gestió de la Demanda, en el Consell Consultiu, que regularà aspectes de tarifes progressives, fontaneria de baix consum.
Protecció, restauració o rehabilitació de zones humides	- Rehabilitació de zones humides, com el Prat del Pla de Sant Jordi (no contemplat), pot ser perquè sembla inviable, no obstant això es considera que es poden recuperar certes zones (petites àrees).	- La recuperació del Pla de Sant Jordi està contemplat amb la recuperació de Ses Fontanelles. Encara així es podria estudiar la seva recuperació integral, a pesar que el Pla de Sant Jordi es rehabilitarà pel seu propi compte a mesura que s'abandoni el regadiu.

RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA ZONA NORD-EST

Aportacions i comentaris a la caracterització de la demarcació

Torrents i zones humides:

- Consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, en els trams Font de s'Ull de S'aigua a Cala d'Estellencs (Estellencs) i el tram del Torrent de Banyalbufar a la Cala de Banyalbufar, ambdós trams duen aigua circulant procedent de font i més del 30% dels dies de l'any.
- Torrents del pla i de muntanya també afectats per pressió orgànica puntual, per abocaments d'aigües residuals d'habitatges unifamiliars:
    - Pressions en el torrent d'Andratx: abocat depuradora, usos agrícoles i canalització.
    - Torrent N79. Estellencs, pressions per usos agrícoles (ramaderia, fertilització i pesticides).
    - Torrent Banyalbufar, pressions per usos agrícoles, canalitzacions i abocaments d'habitatges unifamiliars.
    - Torrent de Sant Jordi A089, pressions abocats de depuradora, usos agrícoles.
    - Torrent de Lluc, pressió per depuradora del monestir de Lluc.
- A la Albufera de Mallorca no figura como pressió:
    - el turisme,
    - la contaminació difusa,
    - i de la depuradora,
    - ni la introducció d'animals al·lòctones, com ciprínids (carpa).

Usos i demandes:

- Revisar les dades del sector golf: l'ús de 0,3 hm3 com consum d'aigua procedent d'aqüífer per a reg de camps de golf, sembla infravalorat.
- En les prioritats d'ús, en situació de sequera, la neteja de carrers hauria de ser amb aigua regenerada.
- Contemplar les dessaladores d'hotels.

Masses d'aigua costaneres

- Subdivisió de masses d'aigües costaneres: seria convenient considerar les aigües portuàries i la zona de la desembocadura de l'Albufera de Mallorca "L'Oberta" (Muro), com masses d'aigua independents de la massa MA-7/CW/M3, perquè es tracta d'aigües, que en determinats moments són aigües molt modificades, i per tant les actuacions i mesures que s'hagin d'adoptar seran diferents.
- Sembla estrany que cap massa d'aigua costanera estigui afectada per "pressió per pesca".
- Revisar l'estat ecològic de la mas MA 14/CW-M3, que correspon a la Reserva Marina de Badia de Palma (entre Cap Enderrocat i Cap Regana), que apareix com deficient.
- No s'hauria de plantejar cap MAS com excepcionable, donada la intercomunicació de tots els aqüífers i entenent aquestes zones com a reservoris.

Aportacions i comentaris al Programa d'actuacions i infraestructures

Normativa, estudis i projectes:

- Considerar un estudi per reduir a llarg termini la dependència energètica del PHIB (energia per extracció d'aigua del subsòl, per a la dessalació, per a les bombes d'impulsió, etc.).
- Es proposa la realització d'un estudi d'erosió de sòls i cabals de conques hidrogràfiques, disminució de la infiltració per pèrdua de sòls i risc d'augment de cabals.
- No s'ha considerat la càrrega microbiològica com contaminant (coliformes fecals).
- Es proposa l'estudi en la tecnologia de vàter sec, per a habitatges aïllats com sistema de sanejament amb cost zero d'aigua.
- L'anàlisi de pressions podria ampliar-se al soterrament de cadàvers d'animals, o les pressions de les gasolineres.
- Legislació per establir obligatorietat en els hotels d'usar vegetació mediterrània en les zones enjardinades.
- Ampliació de les actuacions del "Manual d'Estratègia de Comunicació", en aspectes com la formació dels professionals que es dediquin a jardineria, neteja de carrers, tant des del sector públic, com privat Com s'incorporen aqüífers.

- Campanya de sensibilització específica per fomentar l'ús d'aigua regenerada per a regs de jardins i neteja de carrers.

Infraestructures:

- Sembla excessiu el nombre i dimensió d'interconnexions. Seria més interessant la interconnexió de zones pròximes, en lloc d'una interconnexió a nivell d'illa, estalviant energia, aigua, costos i manteniment de les infraestructures.
- Fosses sèptiques. Afegir altres sistemes a part de la digestió aeròbica (cost energètic), com podria ser la anaeròbica.
- Depuradores que aboquen en zones sensibles, se suggereix que aboquin en una llacuna artificial, i del terciari a una zona humida filtradora.
- A més de fer xarxes separatives, reutilització de pluvials.
- Incloure el control exhaustiu de la xarxa de clavegueram (per part dels ajuntaments) i manteniment de tots els seus elements.
- S'hauria d'incentivar l'ús d'aigües grises en els establiments turístics.
- Els projectes de noves actuacions en reutilització són excessius, els quatre eixos proposats, tant en la seva extensió, cost de les infraestructures, manteniment, no es justifiquen amb la demanda actual d'aigua per a reg, ni a les previsions de la futura. A part s'ha de valorar l'impacte ambiental de les basses d'emmagatzematge. Resulta més convenient donar prioritat a petites infraestructures d'àmbit local, sempre que fossin viables, en lloc d'infraestructures grans i costoses.
- Mecanismes de penalització d'un ús abusiu de l'aigua, en funció d'uns valors prèviament establerts.
- Augmentar el pressupost per a xarxes de distribució, de clavegueram, separació de xarxes i utilització de pluvials.
- Rehabilitació de zones humides, com el Prat del Pla de Sant Jordi (no contemplat), pot ser perquè sembla inviable, no obstant això es considera que es poden recuperar certes zones (petites àrees).

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc d'Aigua a les Illes Balears

Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Mallorca Nord-Est (Alcúdia 23 d'octubre de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics